

Nói một đằng, làm một nẻo

HÀ NỘI (TH) - Một chuyên viên kinh tế đang giảng dạy chương trình kinh tế Fulbright ở Việt Nam cho rằng nợ công của Việt Nam đang “có như u như” vì đầu tư bừa bãi, lợi ích phe nhóm, nhất là nói một đằng làm một nẻo.

Tập đoàn điện lực quốc doanh đang ôm một đống nợ khổng lồ, chỉ riêng nợ của công ty than khoáng sản là 10,200 tỷ đồng (khoảng \$610 triệu) không biết đào đâu ra để trả nợ vì nói là miễn. (Hình: Tuổi Trẻ)

Trong một cuộc phỏng vấn của tờ Thanh Niên hôm Thứ Hai, 3 tháng 10, 2011, Tiến Sĩ Vũ Thành Tá Anh, giám đốc nghiên cứu của chương trình giảng dạy kinh tế Fulbright ở Sài Gòn, đã nêu ra các nguy cơ và thách thức đã làm gia tăng nợ công tại Việt Nam.

Theo ông, nguyên nhân dẫn đến nợ công gia tăng là ngân sách quốc gia hàng năm gia tăng luôn luôn thâm thủng bên trên 5% nên nhà nước phải đi vay nợ.

Theo các thống kê chính thức, nhà cầm quyền chỉ liệt kê những khoản nợ do chính phủ đi vay mà không kể các món nợ do khối công ty quốc doanh đi vay mà nợ công ty không trả nợ, nhà nước phải trả nợ thay.

“Theo tôi, nợ công của ta hiện nay có như u như. Như u như là một xu hướng phát triển vì các chi tiêu và đầu tư công kém hiệu quả.

Như u như hai là một bộ phận rất lớn của nợ công của các DNNN cháa đác đáa vào trong các thống kê về nợ công. Khi không đo lường được và không hiểu hết ‘tình trạng băng chìm’ này thì cũng không thể quản lý như u như mà nó có thể gây ra.

Rái ro thá ba là nhá công tăng quá nhanh, trong khi thâm hụt ngân sách luôn ở mức rất cao. Điều này vì phạm mát nguyên tắc cơ bản của quản lý nhà công, đó là nhá ngày hôm nay phải đi đác trang trái báng tháng dá ngân sách ngày mai.”

Ông Vũ Thành Tá Anh nêu ra các nguy cơ về nhá công và Việt Nam vì số tính toán liáu lĩnh của nhà cầm quyền Hà Nội.

Theo ông, nhà cầm quyền trung ương đã đưa ra sai lầm, phác vụ lợi ích phe nhóm hàm chứa các điều kiện có thể tham nhũng.

Ông nêu ra thí dụ như công trường Vái-Cái Máp ở Bà Rịa Vũng Tàu đưa ra xây dựng lán và chi số dựng của hát 20% công suất nháng vốn đưa ra thêm 4 công khác ở cùng khu vực. Trong đó, Bộ Giao Thông Vận Tải đi vay ODA số tiền \$350 triệu xây thêm một công.

Ông nêu ra chính sách nói mát đảng làm mát nhá công và nhà cầm quyền Hà Nội khi nêu ra cho thấy, “chính phủ đã có chủ trương kiên quyết cắt giảm đưa ra công, nháng trên thực tế đưa ra công vốn tăng cao.

Theo số liáu của Tổng Cục Thống kê, vốn đưa ra thực hiện từ nguồn ngân sách nhà nước trong 9 tháng đầu năm 2011 là 131,364 tỷ đồng, tăng gần 24% so với cùng kỳ năm trác. Điều này cho thấy, kế hoạch đưa ra công hiện đang rất lỏng.

Đó là con số tổng quát. Còn về cắt giảm chi tiêu để đi phó với thâm hụt ngân sách và lạm phát thì sao?

Ông nói: “...cắt giảm trong nhu cầu trợ giúp không đúng ưu tiên. Có nháng dự án rất quan trọng, sắp hình thành nháng lợi ích cắt giảm dứt khoát. Ví dụ như dự án xây dựng bệnh viện cấp vùng ở Tỉnh Giang để giảm tải cho bệnh viện trung ương.”

Tái sao có tình trạng này, ông nói một cách nhẹ nhàng, bóng gió thay cho cách nói thẳng tình trạng móc ngoác, tham nhũng trong quản lý nhà công và Việt Nam.

“Ván đề là ưu tiên thực hiện chủ yếu theo mối quan hệ lợi ích hay ưu ái người có tiếng nói. Trong trợ giúp và trên thì tiếng nói của người nông dân hay doanh nghiệp ở ĐBSCL không thể so sánh với các tập đoàn nhà nước hay các nhóm khác. Cần hiểu, nếu được xảy ra và tiến hành mối quan hệ chủ yếu giữa các nhóm để quy định lợi ích và nháng người làm chính sách thì sẽ dẫn đến các hành vi tham nhũng hoặc trục lợi.”

Nợ công của Việt Nam năm 2009 là gần \$45 tỉ, năm 2010 là hơn \$50 tỉ và năm 2011 phải ngất ngưởng hơn \$56 tỉ.

Theo báo cáo của Cục Quản lý Nợ và Tài Chính đối ngoại của Bộ Tài Chính, nợ công của Việt Nam tính đến cuối năm 2010 chiếm 56.7% GDP (tổng số nợ quốc gia), và cuối năm 2011 dự trù chiếm 58.7% GDP. Đáng kể, mức đầu tư ngoại của Việt Nam, bất kể giá trị lớn bé, mức nợ phải chi trả món “nợ công” là \$574.28 cho năm ngoái và \$633.95 cho năm nay.

Nếu chỉ tính riêng nợ nước ngoài, nợ công của Việt Nam năm 2010 là 42.2% GDP và năm 2011 là 44.5% GDP.

Năm 2001, nợ công của Việt Nam chỉ có \$9 tỉ USD, tổng nợ 28% GDP, mức đầu tư ngoại đã phải gánh số nợ là \$112 tỉ.

Hai đầu năm nay, ngày 24 tháng 2, 2011, nhà cầm quyền Hà Nội ra nghị quyết số 11/NQ/CP đưa ra các “giới pháp kỷ m ch m phát.”

Giới pháp số 2 của cái nghị quyết này là “thực hiện chính sách tài khóa thắt chặt, cắt giảm đầu tư công, giảm bội chi ngân sách.” Con số thống kê của Tổng Cục Thống kê Hà Nội cho thấy nhà cầm quyền đã làm ngược lại với “nghị quyết” do chính họ đưa ra. (TN)